

REMISSVAR

Auktorisation av Patentombud (SOU 2007:27), betänkande av Tystnadspliktsutredningen

Svenska Industriens Patentingenjörers Förening, SIPF, har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade betänkande. I betänkandet föreslås en lag om auktorisation av patentombud samt att auktoriserade patentombud skall ingå i den krets (advokater, läkare m.fl.) som är undantagna från vittnesplikt enligt 36 kap.5 § rättegångsbalken. Närmare bestämt skall inte auktoriserade patentombud få höras om sådant som de i sin yrkesutövning fått kännedom i patenträttsliga angelägenheter, s.k. frågeförbud.

En förstärkt tystnadsplikt skall vidare gälla i relationen ombud-klient och brott mot detta skall vara straffbart.

Anledningen till införande av den nya ordningen är främst de skilda förutsättningarna för svenska patentombud att verka när patenttvister uppstår i olika länder i vår globaliserade ekonomi. Ett svenskt patentombud omfattas t.ex i regel inte av det i USA tillämpade "client-attorney-privilege" systemet, dvs. att sådan förtrolig information som framkommit i relationen ombud-klient inte nödvändigtvis måste avslöjas i en patentprocess i USA. För att privilegiet skall gälla i USA för utländska ombud krävs normalt att ombudet åtnjuter motsvarande privilegier i sitt hemland.

För auktorisation, registrering och tillsyn av auktoriserade patentombud föreslår utredningen inrättande av en ny statlig myndighet, Patentombudsämnden.

En i allt väsentligt likadan lösning föreslog Patentfördragsutredningen, PFU, redan 2003 (SOU 2003:66). PFUs uppgift var bl.a. att bana väg för Sveriges anslutning till EPC 2000 inkluderande en ny föreskrift (artikel 134a och regel 101a) om sekretesskydd m.m. för ombud auktoriserade av EPO. PFU utredde frågan om nationella följdförändringar men ansåg sig inte ha mandat att fullständigt ta sig an frågan om patentombudsauktorisering i Sverige. Det fick ankomma på en särskild utredning och 2005 tillsattes den nu aktuella Tystnadsplikts-utredningen.

I bilaga 3 i Tystnadspliktsutredningens betänkande återges delar av PFUs överväganden i frågan om ombudsauktorisering. På sidan 183-185 diskuteras möjliga auktorisationsordningar. Den enda sammanslutning, som auktoriserade patentombud vid den tiden (2003), var Patentkonsulters Samfund (PS) som i nordiskt samarbete ordnade utbildning, examination och auktorisation av dem som klarat examen. PFU fann att fördelar fanns med att branschorganisationer av denna typ ansvarade för auktorisationen, men man föredrog en mer renodlad offentligrättslig reglering i ett myndighetsorgan, förslagsvis kallat Patentombudsämnden.

Sedan dess har dock den svenska delen av PS ombildats till Sveriges IP-ombuds Samfund (IPS) för auktorisering och Stiftelsen IP Akademin (SIPA) för utbildning. Särskilt IPS har stora likheter med den nu föreslagna Patentombudsämnden. Det som saknas är egentligen bara den offentliga insynen, liksom möjlighet att kunna överklaga disciplinnämndens beslut till domstol (jfr. Advokatsamfundet).

SVENSKA INDUSTRIENS PATENTINGENJÖRERS FÖRENING
ASSOCIATION OF PATENT ATTORNEYS IN SWEDISH INDUSTRY

Vi i SIFP beklagar att utredningen inte i högre grad tagit hänsyn till förekomsten av IPS. Utredningen och tillskapandet av IPS har pågått i stort sett parallellt med Tystnadspliktsutredningen med den avgörande skillnaden att IPS nu redan kommit igång med sin verksamhet. Idag har mer än 500 IP-ombud auktoriserats. En disciplinnämnd har tillsatts men hittills utan föreskrivna externa ledamöter. SIPA jobbar för fullt med att förbereda nya ombud för auktorisation.

Man måste här komma ihåg att patentombudsyret sett ur nationell synvinkel egentligen inte är i behov av någon särskild myndighetskontroll (som för advokater, revisorer, fastighetsmäklare m.fl). Det är i stället internationella spörsmål med vittnesskydd för inblandade svenska patentombud som spelar in. För svenska patentombud som engageras i internationella patenttvister krävs att det finns någon form av auktorisation, med disciplinära påföljder vid misskötsamhet, i ombudets hemland för att vittnesskydd skall gälla. För svenskt vidkommande torde det vara tillräckligt att detta sköttes av branschföreningar med offentlig insyn. IPS modell för auktorisation skulle härvid kunna fungera på ett fullt tillfredställande sätt.

I kapitel 11 i betänkandet redogörs för vissa ekonomiska konsekvenser av inrättandet av den nya myndigheten Patentombudsnämnden. Kostnaderna är i och för sig inte anmärkningsvärda för en myndighet av den föreslagna arten som måste ha anställda, lokaler datautrustning m.m. (som framgår av s.124 i utredningen kan nämnden kosta 10 miljoner kronor per år, auktorisationsavgiften kan baserat på 500 patentombud vara 50000 kronor och årsavgiften 17500 kronor för att täcka myndighetens kostnader). För en patentbyrå med många anställda kan avgifterna bli betydande. För ett patentombud som vill trappa ned inför pensionering och arbeta vidare i egen regi kan kostnaderna rent av vara avskräckande. Mot detta skall ställas att årsavgiften i IPS är 1000kr och att bli auktoriserad enligt uppställda farfarsregler förra året kostade mindre än tusenlappen.

Av det som framförts ovan är vi avvisande till inrättande av en Patentombudsnämnd, dels därför att det redan finns ett auktorisationsorgan för ändamålet, dels därför att det svenska samhällets behov av ett sådant auktorisationsorgan som sådant är tveksam samt att det leder till onödiga kostnader. Det redan existerande auktoriseringsorganet, kompletterat med regler för offentlig insyn m.m. (jfr Advokatsamfundet) torde vara tillräckligt för att ett svenskt patentombud skall få samma privilegier som landets egna ombuds privilegier vid deltagande i utländska patentprocesser. Det vi vill är att vi kan garantera att Sverige har en yrkesskicklig patentombudskår som på ett rättssäkert sätt kan företräda våra uppfinnare och andra patentsökande inför myndigheter och domstolar i Sverige och andra länder.

Avslutningsvis vill vi ta upp några detaljer i den föreslagna lagen om auktorisation av patentombud. I 3 §, sista stycket anges att ordföranden "skall" vara lagfaren. Enligt betänkandet sidan 91 räcker det med att ordföranden "bör" vara jurist med domarerfarenhet. Vi anser det olyckligt på detta sätt begränsa den krets som ordföranden skall rekryteras från. Att enbart byta ut "skall" mot "bör" skulle göra föreskriften alltför vag. Bäst är att stryka den. Visst "får" eller "bör" ordföranden vara lagfaren men han/hon "måste" inte vara det

I övergångsbestämmelserna punkt 2 föreslås att den som i Sverige verkat som patentombud och som vid lagens ikraftträdande finns upptagna på det europeiska patentverkets (EPO) lista över behöriga ombud vid detta patentverk, skall undantas från kravet på godkänt kunskapsprov enligt 4 § under en övergångstid. Vi finner det något egendomligt att bara behöriga ombud vid EPO skall få åtnjuta denna förmån.. Efter övergångstiden krävs ingen EQE och att vara EP-ombud är heller inte något krav

i sig enligt den föreslagna lagstiftningen. I Sverige finns det många högt kvalificerade patentombud som av olika anledningar valt att stå utanför EPOs lista, t.ex. att man inte har behov av att självständigt kunna agera gentemot EPO. Enligt vår mening bör därför övergångsbestämmelserna omarbetas. Ett alternativ är att s.k. farfarsregler utarbetas med stöd av 4 §, sista stycket. Som mall kan IPS farfarsregler från i fjol utnyttjas.

Detta yttrande har utarbetats av SIPFs styrelse och arbetsutskott.

För arbetsutskottet

Anders Axberger